

*ПОЛЯКОВ Вадим Юрійович,
Київський інститут Національної
гвардії України*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМ ІМІТАЦІЇ БОЮ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Одним із основних напрямків підготовки здобувачів вищої освіти у вищому військовому навчальному закладі (ВВНЗ) Національної гвардії України (НГУ) є формування знань, умінь та навичок, які дозволять офіцеру-випускнику здійснювати ефективне управління підрозділом у різних видах бою (дій). Ці основоположні спроможності закладаються під час вивчення освітніх компонентів військового спрямування, в першу чергу загальної тактики, тактико-спеціальної підготовки та розвідки.

Розвиток технологій призвів до появи систем імітації бою, що докорінно змінило підходи як до індивідуальної підготовки, так і до підготовки підрозділів. Основним принципом створення систем імітації бою, є використання лазерного променя для імітації пострілу та фіксації «ураження» цілі. З розвитком систем лазерної імітації бою почали використовуватись інші технологічні рішення, зокрема технології передачі даних WI-FI, Bluetooth, а також математичні моделі, які дозволяють розраховувати характеристику пострілу з конкретного озброєння з певної вогневої позиції і, відповідно, відтворити «ураження» цілей.

Однією з перших та найвідоміших у світі систем імітації бою є система «MILES» [1]. З початком впровадження в діяльність Збройних сил України (ЗСУ) та інших військових формувань (ІВФ) стандартів збройних сил країн – членів НАТО, деяка кількість цих систем у різних комплектаціях були передані ЗСУ та ІВФ. Проте основною перешкодою у широкому використанню системи «MILES» стала її висока вартість та недостатня кількість. Додатковою умовою, що ускладнює використання зазначеної системи, є необхідність використання холостих боєприпасів, що доволі часто є проблемним з тих чи інших причин.

Разом з тим, протягом останніх років ряд українських компаній запропонували для використання розроблені ними системи імітації бою. Розробниками зазначених систем в Україні є компанії Lasertag.net [2], Netronic [3], «Акула», Laserwar, LSD [4].

Проте одними з найпоширеніших в Україні є тренувальні системи для тактичної підготовки від компанії «SKIFTECH» [5]. Компанія пропонує як групові комплекти для підрозділів, наприклад «Система лазерних симуляторів двостороннього вогневого контакту для роти», комплекти озброєння військової техніки та тренувальні системи (наприклад, «Антиснайпер», система «Коваль» для міномета тощо).

Досвід використання систем «SKIF» показав суттєве покращення процесу практичного відпрацювання прийомів та способів дій у бою курсантами, а також

полегшення формування навичок управління підрозділом у загальновійськовому бою.

Основними перевагами систем імітації бою від компанії SKIFTECH є:

1. Економія матеріальних засобів, у першу чергу холостих боєприпасів.
2. Реалістичний спосіб фіксації умовного «ураження» бійця – удар електричним струмом через спеціальний браслет (стрес-белт), що виключає вплив людського фактору на результати відпрацювання навчальних завдань, а також спонукає військовослужбовця до ретельного і свідомого підходу до тренувань.

3. Особи, що навчаються одразу бачить наслідки свого рішення, як вірного, так і помилкового.

4. Необхідність прийняття рішень курсантом в ролі відповідного командира під «умовним вогневим впливом», що розвиває його стресостійкість та здатність мислити в умовах, наближених до реальних.

5. Використання холостих боєприпасів (що дозволяє система «SKIF») забезпечує ще більший «ефект присутності» та формує «правильні» навички дій військовослужбовця у бою (зміна магазину (перезаряджання), дії під час затримок при стрільбі, урахування демаскувальних ознак при стрільбі, таких як спалах та дим пострілу, пил при пострілі тощо).

5. Використання комплектів імітаторів мін ТМ-62, МОН-50, ПМН-2 дозволяє відпрацьовувати способи та прийоми дій у бою в умовах імітації застосування мінно-вибухових загороджень як з нашої сторони, так і з боку противника.

Таким чином, використання в навчальному процесі лазерних систем імітації бою дозволяє значно покращити навчальний процес, економити матеріальні засоби, суттєво полегшити роботу викладача чи інструктора, а також підвищити ефективність набуття необхідних у бою умінь та навичок.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Система імітації бою MILES в ЗСУ. URL: <https://mil.in.ua/uk/systema-imitatsiyi-boyu-miles-v-zsu/> (Дата звернення – 03.05.2024).

2. Для тактичних тренувань ЗСУ і ТрО надають лазертаг-обладнання. Як отримати?. URL: <https://portal.lviv.ua/news/2022/04/26/dlia-taktychnykh-trenuvan-zsu-i-tro-nadaiut-lazertah-obladnannia-iak-otrymaty> (Дата звернення – 07.05.2024).

3. 15 років створюємо обладнання, випереджаюче індустрію!. URL: <https://jobs.netronic.com.ua/#about> (Дата звернення – 04.05.2024).

4. Історія гри Лазертаг: витоки гри і Laser Tag в Україні. URL: <https://bnbpaintball.com/publication/istoriya-gri-lazertag-vitoki-gri-i-laser-tag-v-ukrayini> (Дата звернення – 07.05.2024).

5. Стати головним виробником високотехнологічних рішень для ефективною, реалістичною та якісною військовою підготовки бійців. URL: <https://ua.skif.cc/pro-kompaniyu/> (Дата звернення – 07.05.2024).